

פרק שבועות שנים

מתניתין:

אם הוא שוגג, למרות שבשאר איסורים שבתורה אין חייבים רק על אכילת כזית, דברי רבי עקיבא.

אמרו לו חכמים לרבי עקיבא: היכן מצינו בכל התורה באוכל כל שהוא, שהוא חייב? ואם כן מדוע אתה אומר שזה שנשבע ואכל כל שהוא חייב?

אמר להם רבי עקיבא: וכי היכן מצינו במדבר ומביא קרבן שיהא אדם חייב קרבן משום שביטל את דיבורו? ולדבריכם יקשה כיצד יתכן שזה הנשבע מדבר ומביא קרבן על ביטול דיבורו. אלא על כרחך אתם צריכים לומר שחידשה תורה בפרשת שבועות ביטוי שיש חיוב קרבן על ביטול דיבורו בלבד, ואם כן גם אם אכל רק כל שהוא הרי ביטל דיבורו, שכל האומר "לא אוכל" דעתו לאסור עצמו אפילו בכל שהוא.⁽²⁾

גמרא:

שנינו במשנה, האומר "שבועה שאוכל" ולא אכל הרי הוא חייב.

והוינן בה: למימרא, האם נאמר דמי שאומר

יט-ב המשנה מפרשת עתה את מה ששנינו בראש המסכת "שבועות שנים שהן ארבע" —

האומר: שבועה שאוכל היום⁽¹⁾ דבר מה, וכן האומר: שבועה שלא אוכל היום.

שתי שבועות ביטוי אלו שהן על העתיד, מפורשות בתורה, שנאמר [ויקרא ה ד] "או נפש כי תשבע לבטא בשפתים להרע או להיטיב", דהיינו שנשבע על להבא ["להרע" — שלא אוכל, שמענה את עצמו. "להיטיב" — שאוכל. ולקמן במשנה [כה א] דרשינן מהמקרא, שאף דברים שאין בהם הרעה והטבה לאדם, הם בכלל זה, כל שנשבע אעשה דבר פלוני או לא אעשה].

והוסיפו עליהם חכמים, שדרשו מריבוי הכתוב עוד שתי שבועות ביטוי, וביחד הן ארבע.

השבועות שאינן מפורשות בתורה ונלמדות מריבוי, הן שבועות על העבר, כגון שנשבע שאכלתי, והנשבע שלא אכלתי.

האומר "שבועה שלא אוכל", ואכל אפילו כל שהוא, חייב מלקות אם הוא מזיד, וקרבן

1. מאירי בתחילת המסכת.

שלפניו ואפילו לעולם.
2. תוס' מבארים, כיון שהוא חמור כל כך שמביא קרבן על ביטול דיבורו, ודאי דעתו לאסור עצמו אף בכל שהוא. תוס' ד"ה היכן [בדף כא ב].

גם התוס' לקמן [כה א] ד"ה אינו כתבו על "שלא אוכל", דהיינו לזמן מוגבל, שאם לעולם הרי זו שבועת שוא ולא שבועת ביטוי שהרי דבר שאי אפשר הוא. או שמדובר שנשבע על ככר